

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO NEBOADA, NOS CONCELLOS DE QUIROGA E RIBAS DE SIL (LUGO), VILAMARTÍN DE VALDEORRAS, A POBRA DE TRIVES, SAN XOÁN DE RÍO E A RÚA (OURENSE), PROMOVIDO POR MAIA DIRECTORSHIP, S.L. (CLAVE: 2020/0202).

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base as súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e, de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1 apartado a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I serán obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

O proxecto ao que se refire esta proposta de declaración atópase incluído no grupo 3.i, os parques eólicos que teñan 50 ou máis aerogeneradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Este sería o caso da actuación pretendida, dado que o parque, segundo o estudo de impacto ambiental (EslA), ten máis de 30 MW.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é Maia Directorship, S.L. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

De acordo co estudo de impacto ambiental, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico de 50 MW de potencia total nos concellos de A Rúa, Vilamartín de Valdeorras, A Pobra de Trives, San Xoán de Río (Ourense), Ribas de Sil e Quiroga (Lugo), composto por 8 aerogeneradores e a súa infraestrutura asociada que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto e a súa configuración final son as seguintes:

- Número de aerogeneradores: 4
- Modelo previsto: Siemens Gamesa SG 6.0 e SG 6.6
- Potencia nominal unitaria: 6,2 MW (3 aerogeneradores) e 6,6 MW (1 aerogenerador)
- Potencia total instalada: 25,2 MW
- Altura de buxa: 135 m
- Diámetro de rotor: 170 m
- Orzamento (execución material): 44.769.440,86 €.

Proxéctase tamén a instalación dunha torre meteorolóxica formada por un apoio autosoportado de 135 m de altura. A torre meteorolóxica NEB-T1 localizarase ao norte da poligonal.

Terase un centro de transformación, instalado unitariamente no interior da góndola do aeroxerador N-1, formado por un transformador de 7.000 kVA de potencia nominal e relación de transformación 0,69/30 kV, celas de 30 kV e os correspondentes equipamentos de maniobra, mando protección e demais elementos auxiliares e sete centros de transformación, instalados unitariamente no interior das góndolas dos aeroxeradores N-2 a N-8, formados por transformadores de 6.500 kVA de potencia nominal e relación de transformación 0,69/30 kV, celas de 30 kV e os correspondentes equipamentos de maniobra, mando protección e demais elementos auxiliares.

Inclúe ademais, a construción dunha subestación transformadora 30/220 kV e tamén dun edificio de control, edificio dunha sola planta de 217,28 m².

De cara á evacuación da enerxía producida no parque o proxecto inclúe unha liña aérea de alta tensión de circuito simple de 220 kV (común para a evacuación de enerxía dos parques eólicos Neboada, Xeada e Orballeira) con inicio na subestación SET Neboada 30 /220 kV, e final na subestación proxectada do parque eólico Treboada (obxecto doutro proxecto), mediante a cal conectará coa subestación Trives 220 kV, propiedade de Red Eléctrica de España (REE). O trazado proposto terá unha lonxitude de 15,2 km, contará con 46 apoios, e discorrerá polos concellos de Quiroga e Ribas de Sil en Lugo; e A Rúa , A Pobra de Trives e San Xoán de Río en Ourense.

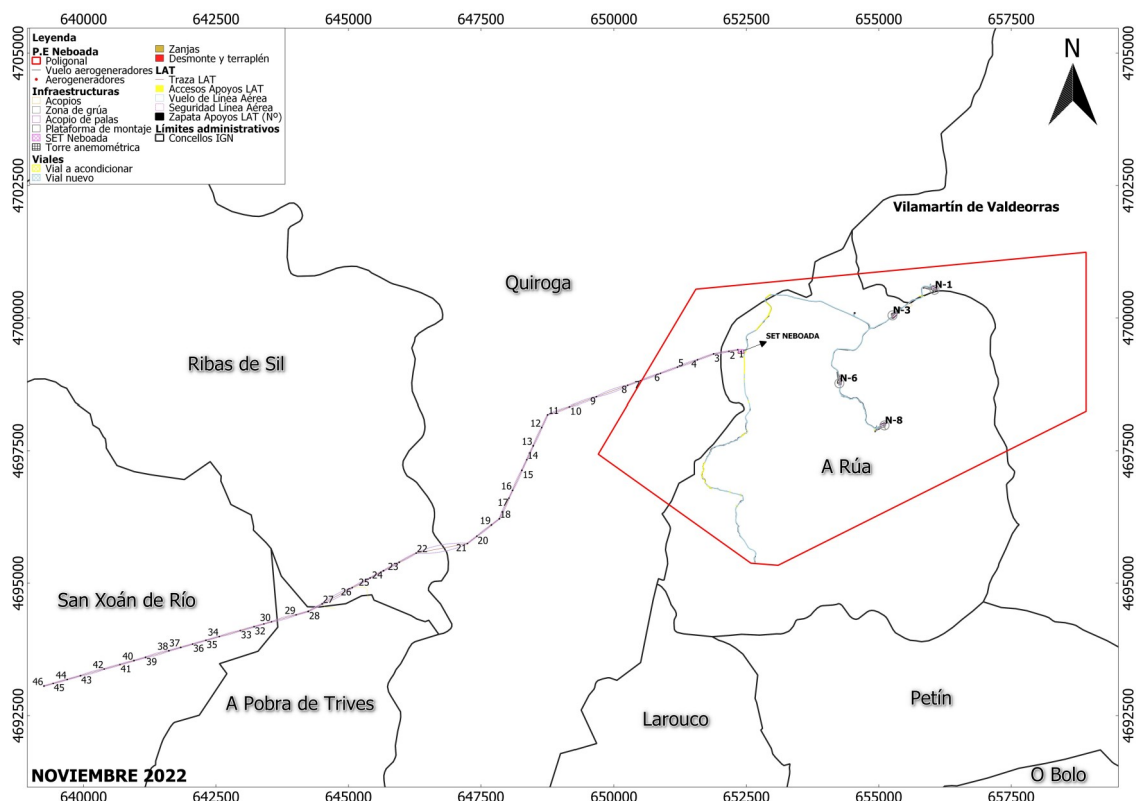
O prazo estimado de execución do proxecto é dun ano.

Como consecuencia da tramitación ambiental practicada producíronse no proxecto os seguintes cambios: elimínanse os aeroxeradores N2, N4, N5 e N7 respecto ao deseño inicial, manténdose os aeroxeradores N1, N3, N6 e N8 no mesmo lugar e coa mesma numeración. Como consecuencia disto suprimense tamén as infraestruturas asociadas a estes, como cimentacións, plataformas de montaxe de grúa, zona de provisión de pas, viarios e gabias.

Os viarios de nova construción pasan de 8.664 m a 8082 m, as gabias de 9.533 a 8951 m. Os viarios a acondicionar mantéñense nos 6.125m da configuración inicial.

Inclúese a continuación un bosquexo do proxecto coa configuración do proxecto:

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

As instalacións do parque están distribuídas en dous cordais; a subestación sobre os cordal da serra do Cereixido ao oeste, e ao leste os aerogeneradores nas proximidades de Cabeza Porriñas. Trátase dunha paisaxe de media montaña conformada por cumios baixos de relevo redondeado, con coberturas de mato, pasteiros de montaña e afloramentos rochosos nas inmediacións do río Sil, cuxa cunca hidrográfica verase afectada pola LAT que tamén atravesará a serra das Cabanas. As principais vías de comunicación da zona son a estrada nacional N-120 e a estrada autonómica OU-933 polo sur e a LU-993 polo oeste, e a liña eléctrica atravesará a as estradas LU-933 e a N-120. Os asentamentos poboacionais da contorna son numerosos e de pequeno tamaño, quedando os núcleos principais máis próximos, A Rúa e Petín, a uns 2,5 e 4,3 km ao sur do parque e a 4,7 e 5,8 km ao sueste da LAT. Tamén cabe destacar os núcleos de Vilamartín de Valdeorras e o Barco de Valdeorras a 4,5 km e 9,8 km.

A nivel hidrolóxico, dentro da poligonal do parque eólico Neboada, existe unha captación de abastecemento superficial catalogada como zona protexida, ademais dunha zona incluída na área de captación de zona sensible "Encoro de Santiago". Ademais, todos os leitos afectados pola poligonal do parque desembocan no río Sil e parte no encoro de Santiago catalogado como zona sensible ou no encoro de San Martiño catalogado como zona de protección para a vida dos peixes e zona de produción piscícola, así como o río Sil (ver plano nº2 Zonas protexidas).

En relación a liña de evacuación, a traza desta liña xerará cruces cos seguintes cauces: regueiro de Rivoco o de Artesiña, regueiro das Sumieiras, regueiro de Arganeira, río Sil, río das Cabanas, regueiro da Teixeira así como varios regos innominados

Segundo a cartografía contida no Anexo B do ESI a vía interna do parque eólico situada na provincia de Lugo localízase nunha zona con repoboacións de piñeiro ou eucalipto. Por outra banda, os apoios e os accesos respectivos na provincia de Lugo localízanse en zonas de repoboacións de piñeiro ou eucalipto, toxeiras, matogueira, combinación de vexetación e noutras onde están presentes os HIC 4060 e 9230.

A zona de actuación localízase dentro dos límites da reserva da biosfera Ribeira Sacra e Serras do Oribio e Courel (zona de transición e tampón) tendo, polo tanto, a consideración de área protexida por instrumentos internacionais (Lei 5/2019, do 2 de agosto, e Lei 42/2007, do 13 de decembro). Transcorre 9.550 m da liña de evacuación.

Segundo a información aportada no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, e unha vez revisado o Inventario de humedais de Galicia (IHG) obsérvase que, o desenvolvemento do proxecto, inclúe terreos da zona húmida Encoro de Sequeiros.

Por outra banda, o proxecto inclúese dentro das áreas prioritarias para avifauna ameazada e/ou zonas de protección da avifauna contra liñas eléctricas de alta tensión, segundo o establecido na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, pola que se actualiza a delimitación das áreas prioritarias de reprodución, de alimentación, de dispersión e de concentración local de aves incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas e se dispón a publicación das zonas de protección existentes na Comunidade autónoma de Galicia en que serán de aplicación medidas para a protección da avifauna contra a colisión e a electrocución en liñas eléctricas de alta tensión, na zona Noroeste da poligonal do parque eólico e dous tramos do trazado da LAT SET Neboada- SET Treboada.

De conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), realizado polo Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (actual Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico), na zona de actuación localízanse teselas onde se identificaron os seguintes hábitats naturais de interese comunitario ou prioritarios; 4030 Brezales secos europeos, 4090 Brezales oromediterráneos endémicos con aliaga, 8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira do *Sedo-Scleranthion* ou do *Sedo albi-Veronicion dillenii*, 91E0 Bosques mixtos de *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ou *Fraxinus angustifolia*, nas ribeiras dos grandes ríos (*Ulmion minoris*) 9230 Carballeiras galaico – portuguesas con *Quercus robur* e *Quercus pyrenaica* e 9260 Bosques de *Castanea sativa*.

Segundo se deriva da información dispoñible na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, a cuadrícula na que se inclúe o ámbito de actuación do proxecto (UTM 10x10 29TPH50, 29TPG59, 29TPG49 e 29TPG39), correspóndese coa área de distribución da seguintes especies protexidas, incluídas no Decreto 88/2007 do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA):

Especie	CGEA
<i>Galium teres</i>	V
<i>Lycopodiella inundata</i>	E
<i>Alosa alosa</i>	V
<i>Gasterosteus gymnuris</i>	V
<i>Petromyzon marinus</i>	V(3)
<i>Rana iberica</i>	V
<i>Hyla arborea</i>	V
<i>Discoglossus galganoi</i>	V(2)
<i>Chioglossa lusitanica</i>	V
<i>Emys orbicularis</i>	E

Especie	CGEA
<i>Iberolacerta monticola</i>	V(4)
<i>Milvus milvus</i>	E
<i>Gallinago gallinago</i>	E(1)
<i>Vanellus vanellus</i>	E(1)
<i>Circus cyaneus</i>	V
<i>Circus pygargus</i>	V
<i>Scolopax rusticola</i>	V(1)
<i>Anas crecca</i>	E(1)
<i>Aquila chrysaetos</i>	E
<i>Perdix perdix subsp. hispaniensis</i>	V
<i>Ixobrychus minutus</i>	V
<i>Ursus arctos</i>	E
<i>Galemys pyrenaicus</i>	V
<i>Myotis emarginata</i>	V
<i>Myotis myotis</i>	V
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	V
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	V

(E) En perigo de extinción.

(V) Vulnerable.

(1) Poboación nidificante.

(2) Poboacións insulares.

(3) Poboación do Cantábrico e Arco Ártabro: dende cabo Ortegal ata as illas Sisargas, Cantábrico: de cabo Ortegal ata o río Eo, incluído.

(4) Poboacións de baixa altitude da provincia da Coruña e poboacións de montaña da provincia de Ourense.

A zona de actuación sitúase no ámbito de propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se están elaborando na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, das que se obtén a seguinte información:

- *Aquila chrysaetos*. En Perigo A. presenza
- *Aquila chrysaetos*. En Perigo A. prioritaria
- *Galemys pyrenaicus*. Vulnerable A. Prioritaria

Sobre a presenza de *Aquila chrysaetos*, fan referencias á proposta técnica de plan de recuperación da especie. A maior parte da poligonal do parque eólico e boa parte da liña de evacuación (entre os apoios 1 e 11) están dentro da delimitada como área de presenza desta especie en perigo de extinción, e outro tramo da LAT (entre os apoios 29 e 30) cruza pola área crítica Xares Bibei, no concello de A Pobra de Trives.

Segundo a información da que se dispón no Servizo de Patrimonio Natural de Lugo, nesta provincia e a aproximadamente 8,7 km de distancia da localización do AE N-1 (o situado máis ao norte), existe un niño de aguia real (*Aquila chrysaetos*) que foi usado de forma estable nos últimos anos.

No estudo faunístico expónse que non se observaron exemplares de *Aquila chrysaetos* desde as estacións de observación situadas na poligonal, nin no transcurso dos transectos realizados, pero si foi observada desde outros puntos: 1 exemplar o 24/03/2021 no límite oeste da poligonal e exemplares solitarios en zonas próximas ao oeste da poligonal. Non se detectou a presenza de exemplares do xénero *Circus*. Observouse 1 exemplar de *Milvus milvus*, especie en perigo de extinción, e 3 exemplares, de *Gyps fulvus*, especie sensible as colisións.

Tamén, segundo a información da que se dispón no Servizo de Patrimonio Natural de Lugo, constatouse a presenza de oso pardo (*Ursus arctos*) nos concellos de Quiroga e Ribas de Sil polos numerosos danos en colmeas producidos nestes últimos anos por exemplares desta especie.

O proxecto está incluído dentro do ámbito de aplicación do Plan de recuperación do galápago europeo (*Emys orbicularis* L.) en Galicia, aprobado polo Decreto 70/2013, do 25 de abril. A actuación proxectada sitúase na área de distribución potencial desta especie. Neste senso, terase en conta ou exposto non artigo 6 do decreto referido.

Respecto ós quirópteros presentes na zona de afección, o EslA indica as seguintes especies catalogadas incluídas na Base de Datos do IEET, no Atlas de morcegos de Galicia e/ou detectadas mediante traballos de campo:

- Nótulo grande (*Nyctalus lasiopterus*)- Vulnerable (CGEA e CNEA).
- Morcego grande de ferradura (*Rhinolophus ferrumequinum*)- Vulnerable (CGEA e CNEA).
- Morcego pequeno de ferradura (*Rhinolophus hipposideros*)- Vulnerable (CGEA).

Constatouse tamén a presenza na zona doutros anfibios catalogados no CGEA como vulnerables como é o caso da rá patilonga (*Rana iberica*), rá de san Antón (*Hyla molleri*) e salamántiga galega (*Chioglossa lusitanica*).

No que respecta a paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia, o parque eólico localízase na grande área paisaxística Ribeiras Encaixadas do Miño e Sil na comarca paisaxística de Valdeorras. A LAT de evacuación percorre ademais a grande área paisaxística Serras Surorientais, na comarca paisaxística de Terra de Trives. Ao leste do proxecto sitúase a 1,02 km da área de especial interese paisaxístico AEIP-05-15 Cernego, a AEIP-05-07 Paradeseca-Val do Río Soldón atópase a uns 3,2 km ao noroeste do parque, a AEIP-01-20 Os Tesos de Montouto a uns 7 km ao norte do parque, a AEIP-05-14 Montefurado a 6,9 km do aeroxeradores e a 880 m da LAT e a AEIP-02-01 Val do Río Navea a 500 m da LAT; ademais cabe destacar tamén a AEIP- 02-02 As Ermidas-Val do Bibei, a AEIP-02-03 Río Cabalar, a AEIP-02-04 Souto de Rozabales e a AEIP-02-05 Val dos Faraóns, situadas a 4,9 km, 6,6 km, 7,8 km e 8,6 km respectivamente ao sur da LAT. Respecto aos miradoiros, os máis próximos son o de O Barranco de Rubio e o da estrada de Roblido, a uns 3,7 km e 2,3 km ao suroeste do parque, e os miradoiros de Monte Furado e Pena Folenche a uns 1,3 km a 2,4 km ao sur da LAT, o miradoiro de Anagaza a 7,7 km ao sur da LAT.

En canto ao patrimonio cultural, no apartado 8. *Impacto arqueolóxico* sinálase que despois de analizar a información patrimonial da zona e facer a prospección extensiva e intensiva, localizáronse 50 elementos patrimoniais, dos que 23 son de carácter arqueolóxico amais dunha área de cautela, 26 de carácter arquitectónico e etnolóxico e unha vía cultural.

Os bens de carácter arqueolóxico son os seguintes: Mámoa de Monte das Medorras 6 **GA 27050119**, Mámoa de Monte das Medorras 7 **GA 27050120**, Mámoa de Monte das Medorras 8 **GA 27050121**, Mámoa de Monte das Medorras 10 **GA 27050123**, Mámoa de Monte das Medorras 11 **GA 27050124**, Mámoa do Monte das Medorras 14 **RE 27050016**, Mámoa do Monte das Medorras 15 **RE 27050017**, Mámoa de Monte das Medorras/Lagoa Grande 4 **GA 27050030**, Mámoa de As Medorras 5/Monte das Medorras 3 **GA 32072010**, Curral de Milleiros **GA 32072013**, O Caborco do Inferno/ A Canteira/ O Banzao **GA 32088020**, Mámoa 1 do Agro dos Currás **GA 32063020**, Mámoa 2 do Agro dos Currás **GA 32063021**, O Lago **GA 27052038**, Mámoa de As Medorras 7 **GA 32072012**, Cófaro **GA 27052039**, Mámoa de As Medorras 1 **GA 32072001**, Mámoa de Monte das Medorras 9 **GA 27050122**, Mámoa de As Medorras 4/Monte das Medorras 4 **GA 32072009**, Mámoa de As Medorras 6/Monte das Medorras 2 **GA 32072011**, Mámoa de As Medorras 3 **GA 32072008**, O Porto **GA 27052036**, e Mámoa de As Medorras 2 **GA 32072007**.

Os bens de carácter arquitectónico e etnolóxico son os seguintes: Núcleo rural singular de San Xulián, adegas-cova (3) en Roblido, casas 3, 5, 11, 14, 19 e 24 en Roblido, casas 5, 10, 13, 14 e 15 en San Xulián, igrexa de San Xoán, capela de San Xulián, núcleo de Roblido, muíño en Roblido, igrexa de Cernego, alvariza de Freila e San Victor Cernego, alvariza de Cernego, núcleo de Cernego, marco da Fraga das Pas, chozo do Atallo e chozo da Fraga das Pas. A vía cultural é o Camiño de Santiago (Camiño de Inverno).

Entre os elementos identificados destaca o **Camiño de Santiago** (Camiño de Inverno), recoñecido como unhas das rutas principais do Camiño de Santiago en base ao disposto no artigo 73.2 da LPCG polo que, segundo o artigo 75.1 da LPCG, ten a consideración de ben catalogado coa categoría de Territorio Histórico.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 01.09.2020 a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais remítenos un oficio no que solicita que o órgano ambiental elabore o documento de alcance do estudo de impacto ambiental, ao abeiro do artigo 34 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, achegando o documento de inicio do proxecto.

En canto ao trámite ambiental e como xa se sinalou, o proxecto sométese a avaliación de impacto ambiental (AIA) ordinaria conforme á Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

O 02.11.2020 solicítanse aclaracións á Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais sobre certos aspectos do proxecto de cara á tramitación do expediente, recibíndose a súa resposta o 29.12.2020, na que informa que considera correcta a documentación.

Atendendo ao anterior, co obxecto de elaborar o dito documento de alcance, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, como órgano ambiental, iniciou o período de consultas previsto no antedito artigo 34. As administracións, organismos e entidades consultadas para os ditos efectos foron as seguintes:

- Dirección Xeral de Patrimonio Cultural
- Dirección Xeral de Patrimonio Natural
- Instituto de Estudos do Territorio
- Dirección Xeral de Saúde Pública
- Dirección Xeral de Emerxencias e Interior
- Dirección Xeral de Defensa do Monte
- Dirección Xeral de Planificación e Ordenación Forestal
- Axencia Turismo de Galicia
- Confederación Hidrográfica do Miño-Sil
- Concello de Pobra de Trives
- Concello de Quiroga

- Concello de Ribas de Sil
- Concello de A Rúa
- Concello de San Xoán de Río
- Concello de Vilamartín de Valdeorras
- Federación Ecoloxista Galega
- Sociedade Galega de Historia Natural
- Sociedade Galega de Ornitología

Unha vez finalizado o dito período de consultas, mediante oficio do 16.03.2021 a Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático remitiulle ao órgano substantivo do documento de alcance do EsIA cunha serie de consideracións sobre a amplitude e nivel de detalle do EsIA a elaborar polo promotor, con copia das respostas recibidas así como das suxestións ou achegas de asociacións e particulares recibidas por diversas canles.

Así mesmo, trasladáronselle unha serie de indicacións sobre os trámites que tiña que realizar o órgano substantivo na avaliación de impacto ambiental ordinaria (información pública e a relación dos organismos a consultar sobre o EsIA) e o contido do expediente que no seu momento tería que remitir ao órgano ambiental para continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

Con posterioridade á emisión do devandito oficio, recibíuse a resposta da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil, da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e da Dirección Xeral de Patrimonio Natural dándoselle traslado á unidade tramitadora para que lla achegase ao promotor.

O 07.10.2021, Maia Directorship SL presentou a solicitude de instalacións de produción de enerxía eléctrica e as súas infraestruturas de evacuación para a modificación substancial do proxecto.

Mediante resolución do 23.03.2022, da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais (publicada no DOG núm. 62, do 30.03.2022), someteuse a información pública a solicitude de autorización administrativa previa, a autorización administrativa de construción, o EsIA e o proxecto de interese autonómico. Así mesmo, a dita dirección xeral efectuou o trámite de consultas sobre o estudo de impacto ambiental.

O 13.12.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como órgano substantivo por razón da materia.

Con data 19.12.2022 solicítase caracterización dos efectos sinérxicos á Dirección Xeral de Patrimonio Natural, en resposta dita dirección xeral emite informe o 20.12.2022.

O 21.12.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático documentación adicional pertencente ao expediente ambiental.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EsIA ou documentación complementaria de ser o caso.

En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural comeza informando dos antecedentes e da lexislación a considerar.

Unha vez analizados os documentos remitidos considera necesario que a avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural se complete cunha análise visual, desde o Camiño de Inverno, e emite unha serie de indicacións ao respecto. Engade que, tendo en conta que nesa zona se están a tramitar varios parques eólicos que comparten o acceso e a evacuación, dita análise realizarase tendo en conta os efectos sinérxicos, cando menos dos dous parques máis próximos ao Camiño de Santiago (Neboada e Orballeira).

Respecto da liña de evacuación, indica que afecta ao Camiño de Santiago e ao seu territorio histórico; ademais, un dos apoios da LAT proxectada localízase a uns 80 m da traza do Camiño de Inverno, polo que pode orixinar un impacto visual considerable. En relación ao indicado, informa de que deberán estudarse (e aportar) outras alternativas do trazado da liña eléctrica que crucen en soterrado o Camiño de Santiago. Engade que deberá analizarse a visibilidade dos apoios desde a traza do Camiño, valorando o impacto que puideran xerar e como mitigalo; finalmente menciona unha serie de aspectos a incorporar na análise.

Finalmente considera que para poder avaliar axeitadamente a afección da construción do parque eólico Neboada e a súa infraestrutura de evacuación sobre o patrimonio cultural, é necesario que se remita documentación complementaria, que dea resposta ao requirido no seu informe.

O promotor, en resposta os dito informe, envía un escrito e o documento nomeado *Resposta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural de 07.07.2022. Parque eólico Neboada e liña de evacuación. Agosto 2022.*

A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, nun segundo informe, sinala, no que se refire ao Camiño de Inverno, que os aeroxeradores sitúanse a distancias, que van desde os 2 km ata os 4,5 km, e que na análise visual achegada polo promotor, pódese apreciar que a maior visibilidade dos aeroxeradores se producirá no tramo máis próximo, ao seu paso pola localidade da Rúa, aínda que non se considera relevante tendo en conta, ademais, que a traza discorre en boa parte por estradas nacionais e comarcais.

Asemade, a liña eléctrica de evacuación cruza en aéreo a traza do Camiño de Inverno, entre os apoios 21 e 22, nunha zona onde se concentran diferentes factores a ter en conta no deseño, como son varias estradas, varias liñas eléctricas, o ferrocarril e o río Sil. Na documentación complementaria achegada polo promotor estúdase a alternativa de liña soterrada para cruzar o trazado do Camiño, no que se conclúe que ocasionará un impacto visual e directo máis prexudicial que a afección producida polo voo do cableado sobre o camiño, que se produciría a unha altura do chan considerable.

Informa de xeito favorable, sempre e cando se teñan en conta as medidas correctoras, tanto as obrigatorias como as recomendadas, establecidas no estudo de impacto sobre o patrimonio cultural, que constitúe o Anexo G do EIA e debéndose, en todo caso, ter en conta, entre outros, o seguinte:

- Co obxecto de reducir o impacto visual desde o Camiño de inverno, producido polo apoio 21 da liña aérea de evacuación, situado a 80 m da traza, o promotor mandará unha proposta detallada de integración paisaxística que contemple actuacións de plantado de arboredo autóctono de xeito que se mitigue, todo o posible, a visión deste apoio desde o camiño. Asemade incluírá a definición en planta das zonas das actuacións e as especies utilizadas, así como recreacións infográficas que permitan valorar a redución da afección visual producida. Esta documentación presentárase antes da construción do dito apoio, para a autorización das obras pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.
- Dado que a densa vexetación impediu a correcta revisión das posicións dos aeroxeradores, especialmente os N-5 e N-8, considérase necesario que antes da execución da obra se leve a cabo una roza baixo control arqueolóxico que permita prospeccionar a zona correctamente. Os resultados desta actuación serán postos en coñecemento da Dirección Xeral do Patrimonio

Cultural, para que como organismo competente na materia, poida decidir sobre a conveniencia de establecer outras medidas de protección.

- O viario de acceso á torre anemométrica e aos aeroxeradores e máis a gabia de cableado paralela ao mesmo, deberán desprazarse fora do contorno de protección da necrópole do *Monte das Medorras/As Medorras*. Recoméndase empregar o viario de acceso ao PE Xeada, que bordea a zona de cautela da necrópole. A nova alternativa deberá ser avaliada e informada pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.
- Previo inicio das obras, deberase presentar un proxecto arqueolóxico. O control e seguimento será presencial en tódalas obras que afecten ao contorno de protección dos xacementos *O Porto* e *O Lago*.
- A escavación do apoio nº 22 da LAT, localizado no contorno de protección do xacemento *O Porto*, realizarase con metodoloxía arqueolóxica.
- Comprobarase en campo a presenza dun posible elemento de interese arqueolóxico nas coordenadas x: 642.002; y: 4.693.980 (ETRS89/UTM F-29). No caso de identificarse novos bens arqueolóxicos o equipo que leva a cabo o control arqueolóxico avaliará e cualificará o impacto, e fará unha proposta de medidas protectoras e correctoras a a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.
- Debe realizarse un estudo en profundidade da necrópole do *Monte das Medorras/As Medorras* que permita documentar a importancia da mesma e poñer en marcha as correspondentes medidas preventivas que eviten que siga deteriorándose.
- No replanteo das zonas afectadas polas obras, onde se detecte a existencia de valados tradicionais feitos coa técnica de pedra en seco, estará presente o arqueólogo que leve a cabo o control e seguimento, para identificar axeitadamente os tramos de muros tradicionais que poidan verse afectados polas mesmas. En todo caso, procurarase axustar as obras no replanteo para que as afeccións sexan as mínimas.
- Baixo control arqueolóxico desmontaranse os tramos de muros onde sexa preciso, e durante as labores de restauración ambiental, procederase á reintegración e remate axeitado dos tramos de muro que resulten afectados durante as obras.
- Durante a fase de mantemento do parque, ha de xestionarse a biomasa de certas especies de arbustos e árbores nun diámetro de 200m ao redor de cada aeroxerador instalado e nunha faixa de 5m dende a proxección dos condutores eléctricos máis externos nas liñas de transporte, distribución e evacuación de enerxía eléctrica. A área de cautela dos túmulos *Mámoa das Medorras 1*, *Mámoa das Medorras 7* e dos xacementos *O Porto* e *O Lago*, atópase parcialmente dentro da área de afección dos aeroxeradores N-03, N-05 e LAT de evacuación, polo que calquera intervención (incluída a roza de maleza e corta de arborado) que se leve a cabo dentro da súa área de protección terá que ser autorizada pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.

Finalmente, lembra que as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que se autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, no informe remitido o 10.11.2022, tras expoñer os antecedentes administrativos e facer un resumo do proxecto, procede a realizar unha análise da documentación, onde, entre outras, sinala o seguinte:

- Tendo en conta as masas de auga superficiais e subterráneas existentes na zona de actuación e a presenza de especies de anfibios en perigo de extinción (*Emys orbicularis L.*) ou catalogadas

como vulnerables no CGEA (*Rana iberica*, *Hyla molleri* e *Chioglossa lusitanica*) será necesario prestar especial atención á calidade das augas (superficiais e subterráneas), actuando o máis lonxe posible das canles, tomando as medidas preventivas e correctoras oportunas para minimizar as alteracións no réxime hidrolóxico e evitando calquera tipo de vertedura ó medio.

- Os aeroxeradores atópanse nunha zona de área de presenza do aguia real (*Aquila chrysaetos*), onde existen condicións adecuadas para o desenvolvemento desta ave en estado de perigo de extinción. Dentro da área de presenza unha excesiva continuidade dos aeroxeradores pode provocar un efecto barreira obrigando ás aguias reais a desviar o seu voo tentando rodear a aliñación, o que causa un aumento das distancias de voo e con iso un gasto enerxético innecesario aos escasos exemplares que viven na zona. Para evitar este efecto, os aeroxeradores deben estar suficientemente separados, polo menos 5 veces o diámetro do rotor entre cada fuste. Os aeroxeradores no proxecto atópanse separados distancias variables entre 463 e 646 m.
- No que se refire ao conxunto de medidas compensatorias e correctoras co obxecto de compaxinar a presenza do parque eólico coa conservación e viabilidade da presenza da aguia real, existen certas medidas que non se consideran adecuadas.

Finalmente conclúe que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, polo que se emite informe favorable, supeditado a que se autorice coas seguintes condicións:

- Os aeroxeradores deben estar espaciados un mínimo de 5 veces o diámetro do rotor (850 m de manterse as dimensións da máquina proxectada), polo que non se instalarán os aeroxeradores que non cumpran esta condición.
- A superficie de hábitat de caza perdida debaixo de cada aeroxerador, estimada mediante un círculo cuxo diámetro sexa 1,5 veces o diámetro do rotor, debe ser substituída por unha superficie equivalente de terreos (preferentemente dentro da Rede Natura 2000 e/ou as zonas críticas do aguia real, na súa falta, dentro da zona de presenza do aguia real; e sempre o máis próximo ás instalacións) nos que se fomenta o desenvolvemento de poboacións de lagomorfos e galliformes. Os terreos elixidos (vedados á actividade cinexética e operativos antes da posta en funcionamento do parque eólico) non serán aptos actualmente, débese aumentar a biomasa de presas (sen recorrer a soltas) ata niveis como para que se alimente unha parella de aguias reais ao longo do ano. A localización e condicións de ditos terreos deberán ser aprobadas previamente pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural. No plan de vixilancia ambiental recollerase información sobre a densidade de presas e o cumprimento das condicións de xestión aprobadas.
- Os hábitats de interese comunitario existentes na contorna non poderán verse afectados directamente ou indirectamente polos traballos.
- Evitarase o depósito de residuos ou materiais en zonas onde os escoamentos produzan arrastres aos cursos fluviais.
- Queda prohibida calquera vertedura de material contaminante e tomaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derrames accidentais.
- Todas as augas que saian das zonas de instalacións das obras, someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos; así como todas as augas procedentes dos formigonados, as que ademais deberán someterse á regulación do pH e eliminación de aceites e graxas.
- Durante a realización dos traballos non se producirán arrastres nin enturbamentos das augas continentais susceptibles de ser afectadas.

- A restauración, tanto das zonas desmanteladas como das zonas afectadas polas novas actuacións, realizarase segundo o plan de restauración coa finalidade de recuperar os hábitats de interese comunitario existentes na contorna.
- Previo obra, comprobarase a ausencia de especies protexidas. De atoparse especies incluídas no CGEA, prohibese calquera actuación que lles afecte e comunicarse á Dirección Xeral de Patrimonio Natural.
- Deberanse incorporar medidas adicionais para minimizar o impacto por colisión de aves e quirópteros. No programa de vixilancia ambiental deberase avaliar a efectividade das mesmas, así como incorporar as condicións mínimas no relativo ao control da mortalidade por colisión destas especies (punto V do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural). No que se refire ás medidas adicionais, deberase atender ao seguinte:
 - Para os quirópteros:
 - Restrinxirase a rotación das pas das turbinas por baixo da velocidade de réxime, determinando a velocidade do vento en buxe por baixo da cal os aerogeneradores permanecerán parados. No caso de querer operar a velocidades inferiores á velocidade de réxime, deberá realizarse un estudo sobre as frecuencias de voo de cada especie de morcego en función das condicións de operación (poderase entregar antes o despois da instalación do parque eólico).
 - No plan de vixilancia ambiental informarse sobre os tempos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aerogeneradores permaneceron parados por este motivo.
 - En canto ás aves:
 - Implementaranse tecnoloxías para reducir o impacto por colisións (sistemas de detección baseados en vídeo (DtBird® ou similar), co fin de conseguir un seguimento das aves e mitigar a mortalidade mediante sons de alerta ou o paro das turbinas.
 - Como medida disuasoria pasiva, o pintado de aspas dos aerogeneradores. No plan de vixilancia ambiental medirase a mortalidade e comparase coa mortalidade dos parques limdeiros (con aerogeneradores sen pintar).
- En relación ao lobo, no primeiro ano de funcionamento do parque eólico, débese remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo sobre a presenza de lobos na área de influencia do proxecto, así como realizar unha avaliación e seguimento das afeccións da instalación eólica sobre a poboación desta especie.

O promotor, en resposta ao anterior informe, emite un escrito prestando a súa conformidade ao mesmo e sinalando a eliminación de catro aerogeneradores do parque eólico para poder cumprir co condicionado do dito informe, no que respecta a separación mínima de 850 m entre aerogeneradores. Achega tamén o documento nomeado *Adenda nº 1 al estudio de impacto ambiental motivada por el informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Parque eólico Neboada. Noviembre 2022*, onde se describen os cambios efectuados no proxecto e se inclúe a valoración ambiental dos mesmos, e un bosquejo coa nova planta do proxecto.

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un informe complementario aos anteriores sobre os efectos sinérxicos do proxecto o 20.12.2022, no que comeza cun resumo sobre a información aportada polo promotor no ESI sobre efectos aditivos e/ou sinérxicos, para proceder a describir os aspectos que se tiveron en conta para realizar a análise e valoración dos ditos efectos. Seguidamente informa de que o proxecto analizado sitúase nunha contorna onde se considera que o aumento de densidade de aerogeneradores non producirá efectos sinérxicos incompatibles.

Conclúe que á vista dos antecedentes e da análise e valoración realizada sobre os posibles efectos acumulativos e/ou sinérxicos do parque eólico Neboada, o presente proxecto non provoca efectos sinérxicos incompatibles no ámbito das súas competencias.

- O Instituto de Estudos do Territorio emite un informe no que, tras recoller os antecedentes e o marco legal, efectúa unha breve descrición do proxecto. Posteriormente, considera que as medidas preventivas e correctoras previstas no EIIP, son, en xeral, axeitadas, se ben as referencias á eliminación de aeroxeradores na serra de O Cereixido na fase previa de deseño para minimizar o impacto paisaxístico, carece de efecto posto que nesa mesma zona se está a tramitar outro parque eólico.

Sinala que no que atinxe ao contido do EIIP, este considérase completo e axustado ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPPG.

Finalmente indica que o principal impacto paisaxístico deste proxecto será a incidencia visual producida polos aeroxeradores, visibles desde unha ampla extensión de terreos e a longas distancias, así como polas franxas libres de vexetación e os apoios da liña eléctrica; esta incidencia verase incrementada polo efecto sinérxico derivado da presenza doutras infraestruturas na contorna (entre as que se atopan outros parques eólicos en tramitación ou en funcionamento nas proximidades).

Engade que, entre as zonas afectadas pola incidencia visual cabe destacar as AEIP situadas ao carón da LAT e os miradoiros e núcleos máis próximos aos aeroxeradores. Conclúe que esta incidencia visual aínda que non supón un impacto crítico, non pode ser mitigada con medidas correctoras, agás nos núcleos rurais. A ese respecto, no caso de que exista unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores, deberán adoptarse as medidas necesarias para reducir ou mitigar o seu impacto visual, estudando a posibilidade de realizar plantacións arbóreas con especies autóctonas nas proximidades dos núcleos, de consenso cos seus habitantes, para reducir a visibilidade dos aeroxeradores (directriz de paisaxe DX.20.c).

- A Confederación Hidrográfica do Miño-Sil comeza o informe cos antecedentes, tras os que fai unha descrición do proxecto e unha análise do EsIA.

Informa de que a poligonal do parque eólico comprende varios leitos fluviais, mais as obras e instalacións proxectadas dentro das mesma atópanse fora de zona de policía. Engade que se cartografa superficie poboada polo hábitat de bosques aluviais de *Fraxinus excelsior* e *Alnus glutinosa*, a que se vería afectada polas obras do aeroxerador 1. Ademais, indica que dentro da poligonal existen aproveitamentos de auga que se deberán ter en conta na planificación. No que se refire á LAT, sinala que a traza da liña xerará dez cruzamentos coa rede hidrográfica (algúns deles sobre zona protexida) e os apoios 2, 5 24 e 32, localizaranse en zona de policía de augas.

Lembra que as autorizacións de obra necesarias, dentro das súas competencias, deberanse solicitar antes do inicio das obras.

Finalmente emite unha serie de consideracións, sobre:

- As posibles afeccións ao dominio público hidráulico, zona de policía e zona de servidume, onde sinala, entre outros, a necesidade de comprobar a existencia de posibles afloramentos naturais de auga previamente á creación da plataforma dos aeroxeradores próximos á cabeceiras de leitos, de detallar as operacións silvícolas a realizar na rúa da liña de evacuación en zona de canle, servidume e policía de augas, de detallar as medidas correctoras a tomar para diminuír os efectos de fragmentación e redución da conectividade de hábitats fluviais no trazado da liña de evacuación para que poidan asimilarse a corredores ecolóxicos e de respectar as formacións de bosque de ribeira, xa que o tendido eléctrico entre o apoio 4 e 5, sigue un trazado paralelo ao regueiro das Sumieiras, na súa zona de policía.

- As posibles captacións de augas superficiais e/ou subterráneas, debido a requirimentos hídricos das actuacións.
- A calidade das augas superficiais e/ou superficiais, e vertidos, así como de medidas de protección. Sinala que no parque de intemperie da subestación deberase dispor dun sistema de recollida de augas de choiva do interior da instalación que se dirixa a un decantador ou separador de hidrocarburos, para recoller as posibles verteduras accidentais de aceites u outros produtos; así mesmo recomendase a construción dun foso de recollida de aceita baixo os transformadores localizado na subestación transformadora. Sinala, ademais, que deberán establecerse puntos de toma de mostras nas canles afectadas durante a fase de construción coas que se medirán hidrocarburos de orixe petroleira, DBO₅, materias en suspensión, pH, osíxeno disolto; así mesmo, recolleranse mostras antes e durante a obra coa periodicidade adecuada e no caso de detectar contaminación deteranse as obras ata restituír a situación.
- Ás zonas protexidas e os valores dos ecosistemas ligados a medios hídricos. Lembra a necesidade de extremar as medidas de profilaxis no caso de posibles tratamentos selvícolas, para evitar a expansión do fungo *Phytophthora alni*, xa que o bosque de ribeira conta con formacións de ameneiro (hábitat 91E0).

En resposta o promotor achega un escrito no que da resposta ás consideracións do anterior informe.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un extenso informe no que realiza unha avaliación do proxecto desde os seguintes puntos de vista: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos e identificación das posibles vías de exposición. Tras expoñer unha serie de consideracións referidas ao contido da documentación achegada polo promotor, informa como favorable condicionado á presentación, con carácter previo ao inicio das obras da documentación e información dos aspectos que se relacionan a continuación:

- O emprego de gases illantes como o SF₆ deberá contemplar as recomendacións e medidas de xestión que se contemplan nos estándares internacionais ao respecto, de xeito que se eviten ou minimicen as súas emisións, en especial, de ser o caso na carga e descarga dos equipos que o empregan.
- Con respecto ao efecto parpadeo, deberase presentar os resultados para o escenario "caso real ou estadístico". O proxecto non recolle as medidas a aplicar no caso de superar o limiar establecido, así como de ser o caso o correspondente seguimento específico do parpadeo de sombras durante o primeiro ano de explotación.
- Deberase dispor dun sistema de recollida de posibles fugas de aceites e outras sustancias contaminantes baixo os transformadores da subestación eléctrica e incluíranse as medidas de seguimento e control ao respecto.

Finalmente indica que no caso de que a documentación e información relativa aos citados aspectos non se presentase no prazo indicado ou, presentada en prazo, non resultase abonda ou adecuada para a acreditación dos mesmos, entenderase que o estudo non cumpre cos requisitos desde o punto de vista sanitario.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un primeiro informe no que conclúe que é preciso completar unha serie de información. En resposta o promotor envía un escrito cunha serie de consideacións. A Axencia Turismo de Galicia emite un derradeiro informe, no que tras analizar todos os posibles impactos que o proxecto puidese xerar, conclúe que o impacto turístico é reducido.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, emite un informe, no que tras a revisión da documentación achegada, estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é moderado.

- A Dirección Xeral de Planificación e Ordenación Forestal emite dous informe favorables, do 10.05.2022, un da provincia de Lugo e outro de Ourense, que son remitido ao promotor. Este acepta o contido dos informes o 27.05.2022.

-A Dirección Xeral de Defensa do Monte sinala no seu informe que a base aérea para helicópteros de San Xoán de Río atópase a uns 500 metros da liña de evacuación, e tanto na zona de actuación do parque como ó longo da liña de evacuación atópanse varios puntos de auga próximos (o punto de auga 27050013 a uns 100 m dun apoio), polo que deberá velarse porque as infraestruturas forestais estean en todo momento operativas, transitables e libres de obstáculos, e no caso de verse afectados deberán repoñerse o antes posible.

Finalmente sinala que tendo en conta os condicionantes recollidos nas consideracións legais e técnicas de mantemento permanente da operatividade das infraestruturas forestais afectadas (pistas, devasas, depósitos contra incendios forestais,...), informa favorablemente á realización do proxecto parque eólico Neboada.

- A Sociedade Galega de Historia Natural presentou unha consideración relacionada co artigo 34 de Lei 21/2013 e non coa fase de tramitación dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

- O Concello de Vilamartín de Valdeorras emite un informe no que, entre outros, enumera unha serie de alegacións ao estudo de impacto ambiental. O promotor da resposta ao referido.

- O Concello da Rúa emite un informe no que estima necesario incluír unha serie de correccións, segundo o sinalado no mesmo, por parte do promotor. O promotor da resposta ao referido.

Para todos os informes antes indicados constan no expediente escritos do promotor de conformidade ou de resposta ao seu contido.

- O Concello da Pobra de Trives, o Concello de Quiroga, o Concello de Ribas de Sil e Concello de San Xoán de Río non emitiron informe sobre o ESI, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe efectuada pola unidade tramitadora, quen considerou procedente continuar coa tramitación unha vez esgotado o prazo para a súa emisión.

- Así mesmo, constan informes técnicos favorable da Xefatura Territorial de Ourense e da Xefatura Territorial de Lugo da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, estando o último sometido a unha serie de condicións; así como informe da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle un resumo do alcance da solicitude e da tramitación practicada no expediente e os resultados da información pública no que se refire á tramitación ambiental.

• No tocante a alegacións con contido ambiental, no expediente remitido polo órgano substantivo constan as presentadas por 36 particulares e 15 asociacións e organizacións.

Unha parte do contido de varias das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito de competencia do órgano ambiental (utilidade pública do proxecto, aspectos urbanísticos, etc.) que de ser o caso son obxecto doutras fases da tramitación por parte do órgano substantivo de cara ao outorgamento da autorización administrativa, ou ben non atinxe á tramitación da avaliación de impacto ambiental de proxectos de cara á formulación da declaración de impacto ambiental.

No que se refire exclusivamente aos aspectos que poden atinxir a avaliación de impacto ambiental do proxecto (impacto ambiental en xeral, incidencia sobre os núcleos de poboación, a saúde da poboación, o impacto acústico, afeccións ao patrimonio cultural, impacto paisaxístico, afeccións á hidroloxía e hidroxeoloxía, afeccións ao solo, afeccións as explotacións forestais e agro-gandeiras, posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e infraestruturas asociadas, afeccións á flora, fauna (aves, quirópteros, lobo etc), hábitats naturais e biodiversidade, etc.) e sen prexuízo das

aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos sectoriais con competencias nas materias aludidas, á documentación complementaria que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto co cumprimento das condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

2.3. Efectos sinérxicos

A raíz da tramitación ambiental do proxecto do parque Neboada e dos diferentes informes dos organismos sectoriais, a configuración do parque foi modificada pasando dos 8 aeroxeradores iniciais aos 4 da configuración final.

No estudo de efectos acumulativos e sinérxicos incluído como anexo no EsIA achegado polo promotor defínese o seguinte:

Delimitouse como ámbito para a análise dos impactos sinérxicos aquela poligonal resultante de establecer un buffer de protección ao redor de todos os elementos do futuro parque eólico (aeroxeradores, torre meteorolóxica, SET), de 10 km.

En canto a infraestruturas destinadas á xeración de enerxía eólica, no ámbito estudado hai un total de:

- 1 parque eólico en funcionamento/autorizados cun total de 7 aeroxeradores. É o seguinte: CERNEGO
- 3 parques eólicos en tramitación cun total de 18 aeroxeradores. Son os seguintes:

XEADA	5 aeroxeradores
ORBALLEIRA	5 aeroxeradores
NEBOADA	8 aeroxeradores

O emprazamento do futuro Parque Eólico Neboada localízase nun espazo que conta cun baixo índice de aproveitamento eólico (1 parque autorizado/en funcionamentos e 3 tramitacións).

Os impactos máis relevantes son os que afectan a:

- Cambio Climático.
- Perda de biodiversidade e zonas naturais.
- Fauna.
- Paisaxe.

Clima

A actuación máis destacada é a contribución ao cambio climático que se considera un impacto sinérxico a maior escala. Hai que considerar que este impacto será de signo positivo e de gran magnitude.

Neste sentido, temos que considerar que a actividade de xeración de enerxía eólica - produción de electricidade ten neste momento o decidido apoio da práctica totalidade das administracións europeas con Directivas de obrigado cumprimento e o compromiso asinado de todos os estados da Unión Europea de aumentar a cota de xeración eléctrica renovable.

Ao diminuír a necesidade de obtención de enerxía a través doutras fontes máis contaminantes, contribúen á diminución das emisións de gases responsables do efecto invernadoiro e da choiva aceda. Actuando en conxunto con outras instalacións de renovables na contorna, contribúese de forma sinérxica e positiva á loita contra o cambio climático.

Medio abiótico

En canto ao factor atmosfera, existe un efecto sinérxico potencial en canto a emisión de luz, flickering, ruído e campos electromagnéticos. Considérase un impacto despreziable pola súa escasa magnitude e a distancia a poboacións e vivendas illadas e o seu alcance é a escala local. Con todo, avalíase o efecto sinérxico que a infraestrutura puidese ocasionar con respecto ao flickering e ao ruído, detallados nos anexos correspondentes.

Polo que respecta ao flickering, en devandito anexo conclúese que, aínda que existe unha zona onde podería producirse un incremento nas horas de parpadeo pola acumulación doutros proxectos, este incremento non repercutiría en núcleos de poboación, vivendas illadas, nin ningunha outra edificación de carácter público ou privada susceptible de verse afectada negativamente.

Descártase, por tanto, un efecto sinérxico efectivo pola acumulación de proxectos en canto para o efecto parpadeo sobre a saúde humana.

No referente ao ruído, igualmente constatouse que o nivel de ruídos previsto non se incrementará sinérxicamente para ningunha das edificacións localizadas na zona, que se atopan fóra da zona de afección conxunta do parque.

Así mesmo, inclúese a análise de efectos electromagnéticos no epígrafe 6.6 do EsIA do que se pode concluír a ausencia de efectos sinérxicos.

Medio biótico

Fauna

Potencialmente prodúcese un efecto sinérxico que afecta á fauna debido a molestias por ruídos, aínda que se considera despreziable pola súa escasa entidade e a distancia existente entre os distintos elementos. Segundo as conclusións extraídas do estudo de fauna, analízanse a continuación os potenciais efectos sinérxicos referidos á deterioración de hábitats e para o efecto barreira.

Deterioración de hábitats: aínda que se considera un impacto sinérxico a maior escala, hai que ter en consideración que a maioría das formacións principais presentes na área de estudo son as repoboacións de piñeiro ou eucalipto (47,19 %) demostrando unha clara vocación de aproveitamento forestal produtivo no ámbito de estudo. Así mesmo, ningunha instalación prevista polo parque ou a liña de evacuación afecta a aqueles hábitats considerados prioritarios que foron identificados.

Efecto barreira: Colisión de avifauna e quirópteros contra aeróxeradores. As especies de aves que se poden ver afectadas polo funcionamento do Parque Eólico serán maioritariamente as aves rapaces e outras de tamaño medio ou grande, con especial consideración a aquelas que presenten estados de conservación desfavorables ou contén con protección legal para a súa preservación. Con todo, en canto para o efecto barreira debemos sinalar que a distancia entre aeróxeradores é o suficientemente grande como para permitir o paso de especies de avifauna e quirópteros.

Aínda que parte do trazado da liña de evacuación inclúese dentro dunha das áreas consideradas prioritarias de reprodución, alimentación, dispersión ou concentración local de aves incluídas no Catálogo Galego de Especies Ameazadas, ningunha das infraestruturas do proxecto inscribíase nas zonas definidas dentro dos plans de recuperación de especies de aves en perigo de extinción aprobados en Galicia.

En canto aos quirópteros, aínda que se localizaron refuxios, estes atópanse fóra da propia poligonal e algúns deles a máis de 5 km da localización dos aeróxeradores.

Inclúese como Anexo D o ESTUDIO DE IMPACTO E INTEGRACIÓN PAISAXÍSTICA que inclúe a análise da paisaxe e as conclusións. As sinerxias consisten basicamente na intrusión visual de elementos antrópicos, que se consideran compatibles neste caso.

En canto á análise dos efectos sinérxicos do proxecto co resto de parques en funcionamento, autorizados ou en tramitación, os resultados do modelo permiten concluír que coa construción do parque de Neboada incrementaríase levemente a superficie visual no ámbito de estudo un 1,28 % (1.035,43 ha) sendo o aeroxerador que máis afección produciría o NEB-08 que incrementaría un 0,91 % a superficie de impacto visual dentro do conxunto de parques do ámbito de estudo (735,21 ha).

No que respecta a LAT, para a creación da conca visual estableceuse unha distancia máxima de visibilidade de 3 quilómetros, distancia a partir da cal o observador xa non distingue os elementos da paisaxe, ou ben estes xa teñen unha mínima influencia na panorámica observada. Así, esta conca visual ascende a 5.823,10 ha, o que supón un 15 % da superficie do ámbito de estudo de sinerxias (10 km).

Así mesmo, neste ámbito de estudo de 10 km, existen un total de 90,5 Km de Liñas de alta tensión, alcanzando o 316,5 Km de tendidos eléctricos se sumamos as liñas de media tensión. Deste xeito, a LAT proxectada supón unicamente un incremento do 10% das liñas de alta tensión existentes e unicamente un 2,8% do total de tendidos eléctricos se nos centramos no ámbito de estudos de sinerxias.

Trátase, por tanto, dunha zona onde existe unha concentración moi alta de elementos de xeración e distribución de enerxía eléctrica, coa presenza de encoros con uso hidroeléctrico e a subestación de Trives próxima como nó principal de REE.

Medio socioeconómico

A posta en marcha do proxecto supoñerá unha importante sinerxia positiva na xeración de emprego e rendas e creación de postos de traballo nas comarcas nas que se enclava. As actuacións propostas repercutirán positivamente na xeración de emprego na zona, debido a que precisarán man de obra que, previsiblemente, contrataríase nunha alta porcentaxe nos municipios próximos, xa que presentan unha oferta de man de obra diversificada debido á presenza de proxectos similares na zona.

A consecuencia socio-laboral será a creación de postos de traballo nas diferentes actividades, durante a súa construción e posterior fase de funcionamento. A cualificación profesional que se demande percorrerá todo un abanico de categorías laborais, desde peóns ata enxeñeiros técnicos. Por outra banda, certos postos de traballo poderían cubrirse con poboación non local que se instalaría nos municipios próximos ao ámbito de actuación aumentando tanto a poboación na zona como os ingresos na mesma.

En conclusión, atopamos tres tipos de sinerxias:

- Positivas: contribución ao cambio climático e creación de postos de traballo.
- Negativas pero compatibles e leves: emisión de luz, ruído e campos electromagnéticos, molestias por rúidos, deterioración de hábitats e intrusión visual de elementos antrópicos.
- Negativas pero moderadas: efecto barreira (avifauna). Neste caso hanse de atender ás medidas preventivas, correctoras ou/e compensatorias establecidas no EsIA en cada un dos parques identificados.

En relación ao indicado nos informes dalgúns dos organismos no que se refire ás sinerxias do proxecto:

- A Dirección Xeral de Saúde Pública, no seu informe, sinala que no referido ao ruído, no EsIA analízase mediante unha modelización os efectos ocasionados de maneira sinérxica coas instalacións en tramitación pola presenza de parques eólicos próximos (parques de Orballeira e Xeada), así como no estudo de modelización xustifícase que nas zonas de coincidencia superficial ou zonas de solapamento non se localiza ningún núcleo poboacional nin edificación susceptible de ser afectado, concluíndo que dos cálculos da suma conxunta de niveis de presión sonora dedúcese que os niveis de rúidos previsto non se incrementará sinérxicamente para ningunha das edificacións localizadas na zona, dado que se atopan fora da zona de afección conxunta.

Respecto aos posibles efectos sinérxicos ou acumulativos de parpadeo de sombras, sinala que no EsIA tómasse en consideración os parques eólicos no ámbito da área de estudo (en tramitación) e que dentro

da zona de estudo, atópanse na proximidade os parques de Orballeira e Xeada. No estudo xustifícase que nas zonas de coincidencia superficial ou zonas de solapamento non se localiza ningún núcleo poboacional nin edificación susceptible de ser afectada polo efecto de parpadeo, non existindo polo tanto posibles efectos sinérxicos ao respecto.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, no seu primeiro informe, indica que unha vez analizados os documentos remitidos considera necesario que a avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural se complete cunha análise visual, desde o Camiño de Inverno. Engade que, tendo en conta que nesa zona se están a tramitar varios parques eólicos que comparten o acceso e a evacuación, dita análise realizarase tendo en conta os efectos sinérxicos, cando menos dos dous parques máis próximos ao Camiño de Santiago (Neboada e Orballeira). Nun segundo informe e avaliada a documentación achegada polo promotor en resposta ao anterior, sinala, que os aeroxeradores sitúanse a distancias, que van desde os 2 km ata os 4,5 km do Camiño de Inverno, e que na análise visual achegada polo promotor, pódese apreciar que a maior visibilidade dos aeroxeradores se producirá no tramo máis próximo, ao seu paso pola localidade da Rúa, aínda que non se considera relevante tendo en conta, ademais, que a traza discorre en boa parte por estradas nacionais e comarcais.

- O Instituto de Estudos do Territorio sinala no seu informe que o proxecto provocará un impacto paisaxístico derivado da intrusión visual que producirán as infraestruturas do parque, principalmente os aeroxeradores. Ademais, a liña eléctrica de alta tensión producirá unha intrusión visual nas panorámicas derivadas do porte dos apoios e as franxas libres de vexetación que esixe o seu trazado. Engade que estes impactos veranse incrementados pola sinerxía con outros parques eólicos que, se atopan en tramitación ou en funcionamento nas proximidades.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, no seu informe complementario sobre efectos sinérxicos, indica que o proxecto analizado sitúase nunha contorna onde se considera que o aumento de densidade de aeroxeradores non producirá efectos sinérxicos incompatibles.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Neboada consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 25,2 MW de potencia total nos termos municipais da Rúa, Vilamartín de Valdeorras, A Pobra de Trives e San Xoán de Río (Ourense); Ribas de Sil e Quiroga (Lugo), constituído por 4 aeroxeradores de 6,6 MW (1) e 6,2 MW (3) de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	651.546	4.700.542
2	649.703	4.697.437
3	652.585	4.695.379
4	653.099	4.695.339
5	658.913	4.698.246
6	658.913	4.701.239

A localización dos aeroxeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle no plano nº 3 *Planta alternativa elegida (parque eólico) 1:15.000* do documento *Adenda nº 1 al estudio de impacto ambiental motivada por el informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Parque eólico Neboada. Noviembre 2022.*

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establececese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no ESI e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevaleceran fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte as anteriores.

2. Ademais, no que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aerogeneradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral e implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restrinxir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime), así como as diversas actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental para verificar a eficacia das ditas medidas.

No que se refire ás medidas para a conservación do aguia real, o promotor deberá definir a localización e condicións de xestión da superficie de terreos nos que se fomenta o desenvolvemento de poboacións de lagomorfos e galliformes.

Deberanse ter en conta tamén as demais condicións que se recollen no seu informe.

Os documentos que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior, así como a *Adenda nº 1 al estudio de impacto ambiental motivada por el informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Parque eólico Neboada. Noviembre 2022*, deberán contar, previamente á autorización do proxecto, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

3. No referido ao informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, en canto ao impacto visual desde o Camiño de inverno producido polo apoio 21 da liña aérea de evacuación, a correcta revisión das posicións dos aerogeneradores (especialmente os N-5 e N-8), á necrópole do *Monte das Medorras/As Medorras*, os xacementos *O Porto e O Lago* e o posible elemento de interese arqueolóxico, o promotor deberá actuar segundo as directrices recollidas pola antedita dirección xeral nos seus informes.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente a realización das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. Nese momento, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

4. No referido ao informado pola Dirección Xeral de Saúde Pública, o promotor deberá actuar segundo as directrices recollidas pola antedita dirección xeral nos seu informe .

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente a realización das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Saúde Pública. Nese momento, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

5. En canto á posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras (shadow flicker)* durante a fase de funcionamento do parque, nos potenciais

receptores non se poderán superar os límites de exposición que en cada momento estableza a autoridade competente ou normas que o regulen, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o límite recomendado.

Neste sentido, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

5. O promotor debera depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Propónse como importe do aval, que será actualizable e debera fixar o órgano substantivo, a cantidade de 783.465 euros, dos cales 335.771 corresponden a fase de obras e 447.694 a de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e so se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes a restauración (coa vexetación debidamente implantada) como as demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.

2. Os camiións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camiións á saída da zona de obras.

3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento das instalacións do proxecto deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4. Respecto aos campos electromagnéticos, estarase ao disposto no Real Decreto 1066/2001, do 28 de setembro, polo que se aproba o Regulamento que establece condicións de protección do dominio público radioeléctrico, restricións ás emisións radioeléctricas e medidas de protección sanitaria fronte a emisións radioeléctricas.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunha competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA.

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utilaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituir un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

5. Durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

6. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación.

7. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

8. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

9. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberanse entregar a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

10. No caso necesario as instalacións deberán contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nelas. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo de cunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

11. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo de cunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocios resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.
5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.
6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.
7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.
8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).
9. Os elementos do proxecto non suporán un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.
10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas debidamente sinalizadas que presten o mesmo servizo.
11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.
12. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento das infraestruturas e instalacións que compoñen o proxecto deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, provisión de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.9, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirase en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras ou as tarefas de mantemento periódico da rúa de seguridade da liña, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero Circus (tartaraña cincenta Circus pygargus e gatafornela Circus cyaneus, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. En canto ao seguimento das posibles afeccións sobre a avifauna e os quirópteros, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia de colisións e electrocucións co tendido, así como identificar posibles tramos e/ou apoios problemáticos neste sentido.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, instalar e/ou aumentar a cantidade de dispositivos anticollisión ou cambiar a súa tipoloxía, instalación de disuasores de pousada, illamento de condutores, eliminación do gando morto (ou cubrición ata a súa retirada para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflitivos, etcétera.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas. Reduciranse especialmente ao mínimo necesario os traballos de corta de especies arbóreas autóctonas, así como, de ser o caso, da vexetación de ribeira e outras árbores singulares e/ou protexidas, para o que se seguirá o criterio básico de intervención mínima.

Lémbrese que para a corta de arboredo, terá que presentarse previamente a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

2. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

3. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima *in situ* destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

4. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

5. Preservarase a vexetación higrófila e as zonas húmidas como refuxio e hábitats sobre todo de anfibios.

6. Para garantir a non afección e a compatibilidade das actuacións coa conservación das especies de flora ameazada así como dos hábitats naturais que puideran estar presentes na zona, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

7. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

8. No referente aos accesos aos apoios e á traza da liña, terase en conta o seguinte:

- Na planificación dos accesos á traza e aos puntos de instalación dos apoios, primará o máximo aproveitamento da rede de pistas e camiños existentes, co fin de minimizar a execución de novos accesos. Pode considerarse tamén o emprego da propia rúa de seguridade, limitándoo ás zonas de menor valor ambiental e afectando o mínimo posible á vexetación natural.
- No caso de accesos de nova execución, para definir o trazado teranse en conta os posibles valores ambientais que puidesen existir na área. Sempre que sexa posible, o novo acceso efectuarase por simple rodadura fronte aqueles métodos que precisen movementos de terras, empregando técnicas de roza que permitan unha rápida rexeneración da cuberta vexetal. Así mesmo, implementaranse as medidas necesarias para evitar a formación de rodeiras e asolagamentos.
- Independentemente do tipo de acceso, previamente a súa execución delimitarase fisicamente o trazado para evitar afeccións por sobredimensionamento ou tránsito incontrolado de

maquinaria fóra do acceso. A anchura será a mínima imprescindible para o paso da maquinaria que fará uso deles.

- Aqueles novos accesos que non vaian a ser empregados durante a fase de funcionamento da liña, deberánse reintegrar na paisaxe, revexetándoos en toda a súa superficie.

9. En relación coa apertura e mantemento da rúa de seguridade da liña, teranse en conta as seguintes cuestións:

- A rúa de seguridade deberá estar limpa de vexetación incompatible coa liña. As dimensións mínimas determinaranse en función da lexislación sectorial aplicable, tanto a referente a liñas eléctricas como as disposicións vixentes en materia forestal e de prevención de incendios forestais.
- En calquera caso, limitaranse os traballos de corta de especies arbóreas autóctonas ao mínimo necesario, así como, de ser o caso, a vexetación de ribeira e outras árbores ou rodais singulares, así como as especies autóctonas, singulares e/ou protexidas. Neste sentido, extremaranse as precaucións na execución dos cruzamentos sobre a rede fluvial para salvagardar a vexetación de ribeira existente nalgúns dos cursos fluviais sobrevoados pola liña, e nas zonas onde a liña atravesase formacións de frondosas autóctonas. Para o cumprimento desta premisa, seguirase o criterio básico de intervención mínima, nas zonas onde a liña atravesase formacións de frondosas autóctonas, axustarase o ancho da rúa ao mínimo esixible pola lexislación sectorial dando lugar a unha rúa de ancho variable.

Prestarase especial atención ao cumprimento da medida correctora consistente en elevar os apoios e dotar aos condutores de altura suficiente co obxecto de evitar, ou minimizar a tala da vexetación e manter integramente bosque de ribeira e as zonas onde se atravesen masas de arboredo autóctono. No caso de ser necesario tensaranse os condutores ao máximo tecnicamente posible para alcanzar unha maior altura sobre o arboredo e evitar a tala ou poda dos exemplares, para estes casos.

- En todo caso, as actuacións baixo a liña consensuaranse coa Dirección Xeral de Defensa do Monte da Consellería do Medio Rural e coa de Patrimonio Natural da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

10. Deberá garantirse que non se verán afectados os compoñentes protexidos do medio natural, tal que especies da flora e fauna en perigo de extinción ou vulnerables, así como os hábitats. Garantirase a non afección e conservación dos exemplares que puideran estar presentes na zona de actuación, de especies de flora e fauna recollidas no Catálogo Galego de Especies Ameazadas (Decreto 88/2007, do 19 de abril), tanto na fase de construción como na de explotación. En xeral cumpriranse as obrigas establecidas a este respecto no artigo 51 da Lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza.

Terase en conta en particular as obrigas establecidas nos artigos 54.5 e 57 da Lei 42/2007 (na súa versión consolidada), relativas á conservación da flora e fauna silvestres.

11. Calquera actuación de carácter inevitable que afecte aos sistemas naturais, levará asociada a restitución íntegra do espazo afectado e á maior brevidade posible.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

Co fin de garantir unha axeitada integración paisaxística, terase especial coidado na aplicación das medidas protectoras, correctoras e de restauración e integración paisaxística que figuran no Estudo de Impacto e Integración Paisaxística.

2. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (contorno dos apoios da liña, execución de novos accesos, contorno da subestación e torre meteorolóxica, área de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se fora o caso, etc.), deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas labores de restauración e revexetación, teranse en conta os seguintes aspectos:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e favorecer a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras o antes posible, deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo. Nas superficies afectadas por movementos de terras procederase inmediatamente á total revexetación.
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer das áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, empregárase unha mestura de herbáceas e arbustivas, proporción de cada grupo de especies na mestura axustárase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 g/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Garantírase a efectividade dos labores de restauración e o mantemento da revexetación ao longo do tempo, para o que se efectuará un seguimento da súa efectividade e se adoptarán as medidas correctoras oportunas no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da revexetación.
- No caso de detectarse a aparición de especies invasoras, adoptaranse as medidas requiridas no punto 7 do apartado 4.2.5.2.

3. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre meteorolóxica e subestación transformadora (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo

do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

4. No caso da subestación eléctrica transformadora asociada empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros minimizaranse os movementos de terras e, de ser o caso, coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

5. De xeito previo ao desmantelamento presentarase o correspondente proxecto e documentación para a súa avaliación ambiental.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberáselle notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

Xunto coa dita comunicación o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia dos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Natural e da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural aos que se fai referencia nas condicións 4.1.2, 4.1.3 e 4.1.4 da DIA, xunto coa documentación na que se basee.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordes coas novas problemáticas ou coñecementos xurdidos.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánselle incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (previo inicio de obras, replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e a interacción entre eles e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EslA ou nesta DIA, comunicáraselle inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EslA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de mostraxe para a avaliación do nivel sonoro, ademais dos xa incluídos na documentación, deberán comprender os núcleos poboacionais, vivendas illadas e/ou áreas sensibles máis próximas ás instalacións. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas, e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000.
- Deberase efectuar unha campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para poder aplicalos aos datos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuaranse medicións en cada punto dos indicados no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa. Na fase de funcionamento, o seguimento realizarase nos puntos máis próximos aos aeroxeradores e á subestación proxectada, cunha frecuencia mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo, e tamén trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

2. En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:

- Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación, ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
- Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberan cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico e a súa liña de evacuación sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aerogeneradores e a LAT, e a detección de morte por colisión e electrocución e o control de posible nidificación nos apoios.
 - Describirase a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e electrocución e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).
- Incluirase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección para corrixir as posibles desviacións.
- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
 - Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e electrocución e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.

- Definiranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
 - Describírase o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (Efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EslA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EslA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:
 - a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.

- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final das instalacións e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores e os apoios, contorno da subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado da rúa de seguridade e da limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicarse a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do proxecto, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Incluírase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, da subestación/edificio de control, da torre meteorolóxica e dos apoios da liña.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, vieiros, subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, trazado da liña e localización dos apoios. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico

(seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.

- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1.2 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérgicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.

No caso do plan de vixilancia ambiental e control da mortalidade por colisión de aves e quirópteros terase en conta o establecido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no anexo I do seu informe.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros e da rúa de seguridade, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da subestación/edificio de control e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización. Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).
- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.2 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegárase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflecta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Neboada, considerando que o proxecto, segundo a documentación aportada polo órgano substantivo, é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos
Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

